

Samorząd terytorialny . System prawnofinansowy

Autor: Andrzej Borodo

WSTĘP	11
Rozdział I. TEORETYCZNOPRAWNE ZAGADNIENIA STOSUNKÓW FINANSOWYCH POMIĘDZY PAŃSTWEM A SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM	12
1. Publiczna gospodarka finansowa państwa i samorządu terytorialnego	12
2. Podział zadań, wydatków i dochodów pomiędzy państwo a samorząd terytorialny	12
3. Przesłanki wyznaczające zadania i wydatki państwa, gminy i innych wspólnot terytorialnych	12
4. Trzy sfery kompetencji państwa i samorządu terytorialnego w dziedzinie podatków	20
5. Pionowy i poziomy podział dochodów pomiędzy państwo i samorządy terytorialne	21
6. Podział źródeł podatkowych pomiędzy państwo, gminy i inne wspólnoty terytorialne	21
6.1. System konkurencji podatkowej	21
6.2. System rozgraniczenia źródeł podatkowych pomiędzy państwo, gminy i inne wspólnoty terytorialne	21
6.3. System dodatków do podatków	21
6.4. System udziałów podatkowych	21
6.5. Systemy mieszane	21
7. Dotacje, subwencje i składki jako źródła dochodów samorządu terytorialnego i innych wspólnot terytorialnych	30
7.1. Dotacje i subwencje	30
7.2. Składki	30
8. Decentralizacja administracji publicznej i finansów publicznych	30
9. Władztwo finansowe i samodzielność finansowa samorządu terytorialnego	30
10. Polityka finansowa samorządu terytorialnego. Instrumenty wspierania rozwoju gospodarcze- go w samorządach	30
Rozdział II. STRUKTURA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE	4
1. Pozycja samorządu terytorialnego w Polsce	4
2. Samorząd gminny	4
3. Samorząd powiatowy	4
4. Samorząd województwa	5
Rozdział III. OGÓLNE ZAGADNIENIA PRAWNE FINANSÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE	6

1. Konstytucyjne zasady dotyczące źródeł dochodów samorządu terytorialnego	
2. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego i jej znaczenie prawne	
3. Prawo finansowe samorządu terytorialnego jako część prawa finansowego	
4. Formy prawne działalności finansowej administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego	
5. Źródła prawa finansowego samorządu	
6. System prawnofinansowy polskiego samorządu terytorialnego — ogólne spojrzenie	
6.1. Stosunki finansowe państwo — samorząd	
6.2. System dochodów samorządowych	
6.3. Zadania i wydatki samorządu	
6.4. Gospodarka budżetowa samorządów	
6.5. Dług publiczny samorządu	
6.6. Kontrola i nadzór nad działalnością finansową samorządu	

Rozdział IV. PRAWO PODATKOWE PAŃSTWA I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO — ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Charakterystyka ogólna dochodów publicznych Rzeczypospolitej Polskiej	
2. Podatki, opłaty, cła	
3. Ogólne i szczególne ustawy podatkowe	
4. Pojęcie, elementy konstrukcji i funkcje podatku	
5. Klasyfikacje podatkowe	
6. Obowiązek podatkowy i zobowiązanie podatkowe. Podatnik, płatnik, inkasent	
7. Powstawanie i wygasanie zobowiązań podatkowych	
8. Odpowiedzialność majątkowa za zobowiązania podatkowe	
9. Ewidencja i identyfikacja podatników oraz płatników podatków i składek ubezpieczeniowych	
10. Rządowe i samorządowe organy podatkowe. Postępowanie podatkowe	
11. Egzekucja należności podatkowych i innych należności publicznoprawnych	
12. Kontrola skarbowa i kontrola podatkowa	
13. Przestępstwa i wykroczenia skarbowe	

Rozdział V. PODATKI I OPLATY JAKO ŹRÓDŁA DOCHODÓW SAMORZĄDU GMINNEGO. DOCHODY MAJĄTKOWE SAMORZĄDU

1. Podatek od nieruchomości	1
2. Podatek rolny	1
3. Podatek leśny	1
4. Podatek od środków transportowych	1
5. Podatek od posiadania psów	1
6. Opłata targowa	1
7. Opłata miejscowa	1
8. Samoopodatkowanie mieszkańców	1
9. Karta podatkowa	1
10. Podatek od spadków i darowizn	1
11. Podatek od czynności cywilnoprawnych	1
12. Opłata skarbowa	1
13. Opłata administracyjna	1
14. Opłata eksploatacyjna	1
15. Opłata za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	1
16. Inne opłaty, ceny, kary, grzywny	1
17. Uprawnienia podatkowe (władztwo podatkowe) organów gminy	1
18. Dochody z majątku i przedsiębiorstw jednostek samorządu terytorialnego, inne dochody prywatnoprawne	1

18.1. Czynsze najmu i dzierżawy z tytułu najmu lub dzierżawy lokalu, budynku, gruntu lub innych rzeczy bądź praw będących własnością samorządu	1
18.2. Opłaty z tytułu oddania gruntu stanowiącego własność jednostki samorządu terytorialnego w użytkowanie wieczyste	1
18.3. Opłaty z tytułu oddania nieruchomości stanowiącej własność jednostki samorządu terytorialnego w trwały zarząd	1
18.4. Wpływy ze sprzedaży nieruchomości stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego	1
18.5. Opłaty adiacenckie	1
18.6. Opłaty za niezabudowanie bądź niezagospodarowanie nieruchomości gruntowych w określonym terminie	1
18.7. Udział samorządu powiatowego w dochodach majątkowych Skarbu Państwa	1
18.8. Zyski z zakładów i spółek	1
18.9. Przychody z prywatyzacji przedsiębiorstw komunalnych	1
18.10. Inne dochody prywatnoprawne	1

Rozdział VI. UDZIAŁY W PODATKACH JAKO ŹRÓDŁA DOCHODÓW SAMORZĄDÓW GMINNYCH

1. Udział samorządu gminnego w podatku dochodowym od osób fizycznych	1
1.1. Ogólna charakterystyka podatku dochodowego od osób fizycznych	1
1.2. Konstrukcja udziału stosowana w latach 1991–1996	1
1.3. Konstrukcja udziału obowiązująca współcześnie	1
1.4. Niektóre problemy dotyczące przekazywania udziału	1
1.5. Problem roszczenia prawnego o udział w podatku	1
2. Udział gmin w podatku dochodowym od osób prawnych	1
2.1. Ogólna charakterystyka podatku dochodowego od osób prawnych	1
2.2. Konstrukcja udziału stosowana do 1997 roku	1
2.3. Współczesna konstrukcja udziału gmin w podatku dochodowym od osób prawnych	1
3. Udział gmin w opłacie eksploatacyjnej	1

Rozdział VII. SUBWENCJA OGÓLNA JAKO ŹRÓDŁO DOCHODU SAMORZĄDU GMINNEGO ORAZ WPLATY SAMORZĄDÓW GMINNYCH NA RZECZ ZWIĘKSZENIA SUBWENCJI OGÓLNEJ

1. Znaczenie subwencji i wpłat wyrównawczych	1
2. Subwencja ogólna — uwagi wstępne	1
3. Subwencja wyrównawcza	1
4. Subwencja uzupełniająca i subwencja równoważąca	1
5. Wpłaty gmin na rzecz zwiększenia subwencji ogólnej	1
6. Subwencje ogólne zlikwidowane ustawą z 2003 roku	1
7. Część oświatowa subwencji ogólnej (subwencja oświatowa)	1
8. Problem roszczenia prawnego o subwencję ogólną	1
9. Zmniejszenie i zwrot subwencji ogólnej	1

Rozdział VIII. DOTACJE CELOWE JAKO ŹRÓDŁA DOCHODÓW SAMORZĄDÓW GMINNYCH

1. Dotacje celowe na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	1
2. Dotacje celowe na dofinansowanie inwestycji gmin realizowanych jako zadania własne	1
3. Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie bieżących zadań własnych gmin	1
4. Dotacje celowe na finansowanie zadań gminy realizowanych na podstawie porozumień	1
5. Środki z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i z Funduszu Pracy	1

Rozdział IX. ŹRÓDŁA DOCHODÓW SAMORZĄDU POWIATOWEGO I WPLATY WYRÓWNAWCZE POWIATÓW

1. Źródła dochodów powiatu w świetle ustawy o samorządzie powiatowym	1
2. Źródła dochodów powiatu w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego	1
3. Model właściwych źródeł dochodów samorządu powiatowego w Polsce	1
4. Udział powiatu w podatku dochodowym od osób fizycznych	1
5. Udział powiatu w podatku dochodowym od osób prawnych	1
6. Subwencja ogólna dla powiatu	1
7. Subwencja ogólna dla powiatu w świetle ustawy o dochodach samorządu obowiązującej w latach 1999–2003	1
8. Dotacje celowe jako źródła dochodów samorządu powiatowego	1
9. Wpłaty wyrównawcze powiatów	1
10. Źródła dochodów samorządu powiatowego w II Rzeczypospolitej — ogólna charakterystyka	2

Rozdział X. ŹRÓDŁA DOCHODÓW SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA. WOJEWÓDZKA WPLATA WYRÓWNAWCZA

1. Ogólna charakterystyka źródeł dochodów samorządu województwa	2
2. Udziały samorządu województwa w podatku dochodowym od osób fizycznych i w podatku dochodowym od osób prawnych	2
3. Subwencja ogólna	2
4. Dotacje celowe	2
5. Wojewódzka wpłata wyrównawcza	2
6. Zasady wspierania rozwoju regionalnego	2

Rozdział XI. REGULACJE PRAWNE W ZAKRESIE DŁUGU PUBLICZNEGO I DEFICYTU BUDŻETOWEGO GMIN, POWIATÓW I WOJEWÓDZTW

1. Pojęcie i ogólna charakterystyka długu publicznego i kredytu publicznego jednostek samorządu terytorialnego	21
2. Przeznaczenie środków z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji samorządowych	22
3. Zagadnienie budżetu inwestycyjnego gminy, powiatu i województwa (przychody i rozchody budżetowe)	22
4. Źródła finansowania rozchodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego	22
5. Pożyczki i kredyty jednostek samorządu terytorialnego	23
6. Finansowanie przejściowych potrzeb finansowych w trakcie roku budżetowego (kredyty kasowe)	23
7. Obligacje samorządowe	23
8. Poręczenia i gwarancje jednostek samorządu terytorialnego	23
9. Granice zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego	23
10. Kompetencje w zakresie kształtowania długu publicznego jednostek samorządu terytorialnego	24

Rozdział XII. WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO — WYBRANE ZAGADNIENIA PRAWNE

1. Ogólna charakterystyka zadań i wydatków jednostek samorządu terytorialnego	24
2. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego w świetle ustawy o finansach publicznych	24
3. Prawo zamówień publicznych — ogólna charakterystyka	25

Rozdział XIII. PRAWO BUDŻETOWE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO — POJĘCIA, ZASADY, FORMY ORGANIZACYJNE	2
1. Źródła prawa budżetowego jednostek samorządu terytorialnego	2
2. Funkcje i charakter prawa budżetowego jednostek samorządu terytorialnego	2
3. Pojęcie budżetu jednostki samorządu terytorialnego i jego charakter prawny	2
4. Zasady budżetowe	2
4.1. Zasada równowagi budżetowej	2
4.2. Zasada zupełności budżetu	2
4.3. Zasada jedności budżetu	2
4.4. Zasada szczegółowości budżetu	2
4.5. Zasada specjalizacji budżetu	2
4.6. Zasada jawności budżetu	2
4.7. Zasada uprzedniości budżetu	2
4.8. Zasada rocznego okresu budżetowego	2
5. Jednostki samorządowego sektora finansów publicznych — charakterystyka ogólna	2
6. Jednostki budżetowe	2
7. Zakłady budżetowe	2
8. Gospodarstwa pomocnicze	2
9. Środki specjalne	2
10. Fundusze celowe	2
11. Instytucje kultury, publiczne zakłady opieki zdrowotnej, państwowe szkoły wyższe, fundacje	2
12. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, gospodarki zasobem geodezyjnym i kartograficznym, ochrony gruntów rolnych	2
13. Pojęcie i znaczenie klasyfikacji budżetowej	2
14. Działy budżetowe i rozdziały budżetowe	2
15. Paragrafy dochodów, wydatków i środków. Paragrafy przychodów i rozchodów	2
16. Rachunkowość budżetowa jednostek samorządu terytorialnego	2
Rozdział XIV. PRAWO BUDŻETOWE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO — ZAGADNIENIA PROCEDURALNE	2
1. Opracowanie projektu budżetu jednostki samorządu terytorialnego	2
2. Uchwalanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego	2
3. Wykonywanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego	2
4. Kontrola wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego	2
4.1. Uwagi ogólne	2
4.2. Uprawnienia kontrolne organu stanowiącego, komisja rewizyjna, absolutorium z tytułu wykonania budżetu	2
Rozdział XV. KONTROLA I NADZÓR NAD DZIAŁALNOŚCIĄ FINANSOWĄ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA NARUSZENIE DYSCYPLINY FINANSÓW PUBLICZNYCH	2
1. Pozycja, zadania i organy regionalnych izb obrachunkowych	2
2. Kontrola przewidziana w ustawie o regionalnych izbach obrachunkowych i innych ustawach	2
3. Uwagi ogólne o nadzorze nad jednostkami samorządu terytorialnego	2
4. Nadzór sprawowany przez regionalną izbę obrachunkową	2
5. Skarga do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcie nadzorcze oraz na uchwałę lub zarządzenie organu jednostki samorządu terytorialnego	2
6. Działalność opiniodawcza regionalnej izby obrachunkowej	2
7. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	2

Rozdział XVI. BUDŻET WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ, BUDŻET PAŃSTWA POLSKIEGO, BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO — WYBRANE ZAGADNIENIA

1. Uwagi ogólne
2. Budżet Wspólnoty Europejskiej — charakterystyka ogólna i procedura
3. Dochody i wydatki budżetu Wspólnoty Europejskiej
4. Niektóre zagadnienia prawne związków finansowych Polski ze Wspólnotą Europejską
 - 4.1. Uwagi ogólne
 - 4.2. Układ Europejski
 - 4.3. Środki pomocowe a budżet państwa i budżety samorządowe
 - 4.4. Programy Unii Europejskiej

BIBLIOGRAFIA

SKOROWIDZ RZECZOWY